

“Wij zien slechts een topje van de ijsberg”

Op 15 juni, de internationale dag tegen ouderenmishandeling, verzamelen zich circa 90 professionals in D'n Bogerd in Druten. Allen met maar één doel: aandacht voor financieel misbruik van ouderen. De regionale alliantie 'Veilig financieel ouder worden' wil met deze kick-off bijeenkomst het probleem op de agenda zetten in Gelderland-Zuid. Bij de 16 gemeenten en de samenwerkingspartners uit zorg en welzijn, maar ook bij professionals uit de financiële, juridische en justitiële sector.

Beter signaleren

Nijmeegse wethouder Bert Frings illustreert aan de hand van een situatie in zijn naaste omgeving, hoe afhankelijk oudere mensen kunnen zijn. En hoe gevoelig ze daarmee zijn voor uitbuiting en misbruik. Het aantal meldingen dat bij Veilig Thuis binnenkomt, is volgens hem slechts het topje van de ijsberg. “Financiële uitbuiting en misbruik, als één van de vormen van ouderenmishandeling, is een relatief nieuw fenomeen waar een groot taboe op rust. De gevoeligheid zit hem vooral in het feit dat het zich in de familiesfeer afspeelt.” Hij roept professionals op om het melden niet te schromen. “Met het aanscherpen van de Meldcode vanaf 2018 wordt nog meer een beroep gedaan op uw signalerende rol. Als regio zetten we in op eerder zien en beter oppakken.”

Juridische voorbehoedmiddelen

Na 40 jaar ervaring in de notariaatspraktijk en als hoogleraar notarieel recht heeft prof. dr. Martin Jan van Mourik een fijngevoelige antenne ontwikkeld voor misbruik. “Mensen doen alles om er zelf beter van te worden. Ze maken misbruik van omstandigheden, affectie en onwetendheid.” Zijn motto luidt dan ook: vertrouw niemand! Hij noemt enkele ‘juridische voorbehoedmiddelen’ die kunnen helpen om financieel misbruik van ouderen te voorkomen. “Stel minimaal twee mensen aan als toezichthouder voor het beheren van een bankrekening, zij kunnen elkaar dan controleren. Geef deze mensen nooit algehele volmacht, maar stel voorwaarden. En bovenal: doe dit wanneer degene om wie het gaat, nog wilsbekwaam is.” Hij pleit voor het opstellen van een levenstestament. “Iemand kan hierin zelf de voorwaarden vastleggen voor financiële en medische keuzes die in de toekomst over hem of haar gemaakt moeten worden.”

Niet plus-gevoel

Voor notaris Odette Paardekoper is het ‘niet plus’-gevoel een bekend gevoel. “Ook onze receptie en het secretariaat pikken signalen op. Een opdringerig familielid dat maar blijft bellen en vindt dat het niet snel genoeg gaat? Dat hoor ik terug van mijn collega’s. Als wij denken dat de belangen van een cliënt worden geschaad, dan doen we daar iets mee. Ook al hebben wij als notaris een beroepsgeheim.” Paardekoper maakt deel uit van het expertpanel, dat door Walter Vrijssen (Theeducater) aan de tand wordt gevoeld over een casus. De andere panelleden zijn: Mirjam Pepels (stafmedewerker Swon), Vincent Fonville (bewindvoerder ZEKER), Desiree Verhoeven (Rabobank Rijk van Nijmegen), Chantal Hensens (huisarts Wijchen), Laura Brandt (financiële recherche politie), Bert Nijborg (ouderenvoorlichter ANBO), Jenny Ulehake (stafmedewerker STMR) en Martha van der Linden (Veilig Thuis).

Beter 1x te veel melden

De casus gaat over Peter, die ongevraagd geld opneemt van de rekening van zijn oma. Althans dat vermoedt oom Jan. De oma verwerpt deze gedachte, omdat ze afhankelijk is van de aandacht van neef Peter. Wat moet oom Jan doen? Paardekoper oppert om een bewindvoerder te laten aanwijzen via de kantonrechter. Ze voegt eraan toe dat dit niet makkelijk is met een oma die tegenwerkt, en nog wilsbekwaam is. “Als u advies nodig heeft

bij ouderenmisbruik, kunt u altijd Veilig Thuis bellen”, benadrukt Martha van der Linden. “Zo nodig voeren we nader onderzoek uit naar de situatie, dat bepalen we samen met u. Als melder kunt u bovendien anoniem blijven als u dat wilt.” Ze merkt dat de Meldcode nog onvoldoende bekend is binnen diverse beroepsgroepen. Professionals adviseert ze om bij twijfel altijd te melden. “Beter 1x te veel dan 1x te weinig.”

Werkconferenties najaar

Politie, huisarts, zorgprofessionals, seniorennetwerk, welzijn, financiële instellingen, ze kunnen alle een rol spelen in het signaleren en melden van financieel misbruik. En dat willen ze ook graag, zo blijkt uit de gedrevenheid in het panel. Er is grote behoefte om samen te werken en te weten wie welke rol heeft in het signaleren, bespreken en handelen.

Projectleider Maaïke Geertzen zegt de aanwezigen ondersteuning toe vanuit de regionale alliantie ‘Veilig financieel ouder worden’ en vanuit het [Netwerk aandachtsfunctionarissen ouderenmishandeling](#) in de regio. “We werken aan scholing van professionals en voorlichting aan ouderen en hun omgeving. Ook hebben we een [toolkit](#) met ondersteunend materiaal, zoals een netwerkkaart en voorlichtingsteksten.” Ze sluit de bijeenkomst af met de lancering van een [film](#), waarin een ervaringsdeskundige en 8 ambassadeurs uit de regio aan het woord komen. “De komende tijd gaan we onze samenwerking verder vormgeven. Noteer de data van de volgende werkconferenties alvast in uw agenda: **21 september** regio Rivierenland en **25 september** regio Nijmegen. Graag tot dan!”

Terugblik kick-off bijeenkomst 'Veilig financieel ouder worden Gelderland-Zuid' op 15 juni 2017.